

Lieta C-217/21**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar
Tiesas Reglamenta 98. panta 1. punktu****Iesniegšanas datums:**

2021. gada 6. aprīlis

Iesniedzējtiesa:

Administrativen sad Veliko Tarnovo (Veliko Tarnovas
Administratīvā tiesa, Bulgārija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2021. gada 19. februāris

Prasītāja:

“AGRO – EKO 2013” EOOD

Atbildētājs:

Izpalnitelen direktor na Darzhaven fond “Zemedelie”

Pamatlietas priekšmets

Prasība, kas iesniegta pret *Izpalnitelen direktor na Darzhaven fond “Zemedelie”* (Valsts Lauksaimniecības fonda izpilddirektors, turpmāk tekstā – “DFZ”) par netiešu atteikumu izskatīt atbalsta pieteikumu, ko ir iesniedzis lauksaimnieks Lauku attīstības programmas laikposmam no 2014. līdz 2020. gadam ietvaros par 2018. atbalsta gadu – Pušu strīds par to, vai pastāv šāds netiešs atteikums

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un juridiskais pamats

Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr.1306/2013 (2013. gada 17. decembris) par kopējās lauksaimniecības politikas finansēšanu, pārvaldību un uzraudzību 75. panta interpretācija

LESD 267. pants

Prejudiciālie jautājumi

- 1) Vai Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas Nr. 1306/2013 (2013. gada 17. decembris) par kopējās lauksaimniecības politikas finansēšanu, pārvaldību un uzraudzību 75. panta 1. punktā izmantotais jēdziens “maksājums” nozīmē procedūras, kas uzsākta, pamatojoties uz maksājuma pieprasījumu, pabeigšanu?
- 2) Vai lauksaimnieka pieprasītās summas faktiskā saņemšana ir pielīdzināma apstiprinošam maksājuma aģentūras lēmumam par maksājumtiesību aktivizēšanas pieteikumu, vai arī naudas summu nesaņemšana, publicējot maksājumus saistībā ar attiecīgo pasākumu, ir uzskatāma par pieprasīto maksājumtiesību noraidīšanu, ja persona nav tikusi informēta par procedūras turpināšanu, veicot jaunas pārbaudes?
- 3) Vai ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas Nr. 1306/2013 (2013. gada 17. decembris) par kopējās lauksaimniecības politikas finansēšanu, pārvaldību un uzraudzību 75. panta 1. punktā noteikto termiņu dalībvalstīm tiek noteikts pienākums atbalsta nosacījumu pārbaudi veikt līdz tā beigām, un vai šo pārbaudi var turpināt tikai izņēmuma kārtā?
- 4) Vai Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas Nr. 1306/2013 (2013. gada 17. decembris) par kopējās lauksaimniecības politikas finansēšanu, pārvaldību un uzraudzību 75. panta 1. punktā noteiktā termiņa neievērošana ir uzskatāma par netiešu atbalsta maksājuma atteikumu, ja lauksaimnieks netika informēts par papildu pārbaūžu veikšanu un ja par to nav pieejams rakstisks dokuments?

Atbilstošās Savienības tiesību normas

Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1306/2013 (2013. gada 17. decembris) par kopējās lauksaimniecības politikas finansēšanu, pārvaldību un uzraudzību un Padomes Regulu (EEK) Nr. 352/78, (EK) Nr. 165/94, (EK) Nr. 2799/98, (EK) Nr. 814/2000, (EK) Nr. 1290/2005 un (EK) Nr. 485/2008 atcelšanu (OV 2013, L 347, 549. lpp.), it īpaši 27. apsvērums, 40., 63., 72. un 75. pants

Eiropas Savienības Pamattiesību harta, 41. pants

Atbilstošās valsts tiesību normas un judikatūra

1. Valsts tiesību normas

Administrativnoprotsesualen kodeks (Administratīvā procesa kodekss), 21. un 54. pants, 57. panta 1. punkts un 58. pants

Zakon za podpomagane na zemedelskite proizvoditeli (Likums par atbalstu lauksaimniekiem), 41. un 43. pants

Naredba N° 7 ot 24.02.2015 za prilagane na myarka 10 “Agroekologia i klimat” ot Programata za razvitie na selskite rayoni za perioda 2014–2020 (2015. gada 24. februāra Noteikumi Nr. 7 par Lauku attīstības programmas laikposmam no 2014. līdz 2020. gadam 10. pasākuma “Agrovide un klimats” piemērošanu), 50. un 52. pants

2. Valsts judikatūra

Iesniedzējtiesa uzskata, ka Bulgārijas Republikas *Varhoven administrativen sad* (Augstākā administratīvā tiesa) judikatūra par jautājumu, vai tas, ka kompetentā iestāde nav pieņēmusi lēmumu par lauksaimnieka atbalsta pieteikumu, ir uzskatāms par netiešu atteikumu, nav vienveidīga. Lielākajā šīs tiesas judikatūras daļā tiek uzskatīts, ka šāds atteikums nepastāv, jo valsts tiesībās nav noteikts termiņš lēmuma pieņemšanai. Regulas Nr. 1306/2013 75. pantā termiņš ir paredzēts attiecībā uz maksājumu, bet ne attiecībā uz pieprasītā atbalsta apstiprinājumu vai atteikumu ar administratīvu aktu; šīs tiesību normas 2. punktā nav reglamentēts termiņš pārbaužu veikšanai. Tajā pašā laikā dažos *Varhoven administrativen sad* spriedumos ir norādīts, ka, ja tiktu uzskatīts, ka nepastāv netiešs atteikums, tas nozīmētu, ka lauksaimniekiem, kas ir pieprasījuši atbalstu, tiktu liegta tiesību aizsardzība pret kompetentās iestādes bezdarbību.

Īss pamatlietas faktisko apstākļu un tiesvedības izklāsts

- 1 “AGRO – EKO 2013” EOOD ir komercsabiedrība, kas ražo lauksaimniecības produktus un ir reģistrēta kā lauku saimniecības īpašniece.
- 2 Uzņēmums iesniedza atbalsta pieteikumu ar VIN (vienotais identifikācijas numurs) 04/210518/78639 par Lauku attīstības programmas laikposmam no 2014. līdz 2020. gadam 2018. atbalsta gadu, ar kuru tas lūdz atbalstu šādās shēmās: “Vienotā platībmaksājumu shēma”, “Pārdalošā maksājuma shēma”, “Maksājumu par klimatu un videi labvēlīgām lauksaimniecības praksēm shēma – zaļie tiešie maksājumi”, “Saistītā atbalsta par aitu mātēm un/vai kazu mātēm selektīvā kontrolē shēma”, “Saistītā atbalsta par augļiem shēma”, “Saistītā atbalsta par dārzeņiem shēma”, “Saistītā atbalsta par proteīnaugiem shēma”, “Valsts pagaidu atbalsta lauksaimniecības zemei par hektāru shēma”, “Valsts pagaidu atbalsta aitu mātēm un/vai kazu mātēm, ar prasību par atnešanos, shēma”, 10. pasākums “Agrovide un klimats”, “Kompensācijas maksājumi kalnu apgabalos”, “Kompensācijas maksājumi par citiem apgabaliem, kuros ir ievērojami dabas ierobežojumi”. Atbalsta pieteikumam bija pievienoti nepieciešamie dokumenti, un tajā norādītie dati tika automātiski pārbaudīti.
- 3 Daļai no zemes gabaliem, kurus apsaimniekoja “AGRO – EKO 2013” EOOD, tika veiktas pārbaudes uz vietas, kurās tika konstatēts, ka atbalsta piešķiršanas nosacījumi ir izpildīti.

- 4 “AGRO – EKO 2013” EOOD saņēma maksājumus par pieprasīto atbalstu saskaņā ar shēmām un pasākumiem, izņemot par 10. pasākumu “Agrovide un klimats”, turklāt tā nav saņēmusi paziņojuma vēstules.
- 5 Ar 2020. gada 21. februāra pieteikumu ar reģistrācijas numuru 02–040–2600/3712#4, kas adresēts DFZ izpilddirektoram, uzņēmums, pamatojoties uz atbalsta pieteikumu ar VIN 04/210518/78639 par Lauku attīstības programmas laikposmam no 2014. līdz 2020. gadam 2018. atbalsta gadu, lūdza veikt maksājumu attiecībā uz 10. pasākumu “Agrovide un klimats”. Par šo pieteikumu nav pieņemts lēmums.
- 6 Tiesvedības laikā 2020. gada 24. jūnija tiesas sēdē tika iesniegta vēstule ar reģistrācijas numuru 02–040–2600/37121/5/09.03.2020, kurā bija lūgts pārskatīt atbalsta pieteikumu ar VIN 04/210518/78639 par Lauku attīstības programmas laikposmam no 2014. līdz 2020. gadam 2018. atbalsta gadu attiecībā uz 10. pasākumu “Agrovide un klimats”, kā arī izsniegt paziņojuma vēstuli par atbalsta apstiprināšanu un izmaksu saistībā ar šo pasākumu. Pieprasītās pārskatīšanas iemesls ir cita *Direksia* “*Tehnicheski Inspektorat*” (direkcija “Tehniskā inspekcija”) 2019. gada 8. novembra vēstule par viena zemes gabala pārbaudi. Līdz pierādījumu nodrošināšanas procedūras pabeigšanai netika iesniegta informācija par atbildes uz šo vēstuli saņemšanu, administratīvās procedūras uzsākšanu, labojumu veikšanu un rakstiska lēmuma par atbalsta piešķiršanu pieņemšanu. No atbildētāja iesniegtās datu bāzes izdrukās ir redzams, ka līdz pierādījumu nodrošināšanas procedūras pabeigšanai 2021. gada 20. janvārī maksājums, pamatojoties uz pieprasīto atbalstu saskaņā ar 10. pasākumu par 2018. atbalsta gadu, nav veikts. No tā ir arī redzams, ka saskaņā ar šo pasākumu pieprasītā summa nav apstiprināta.

Pamatlietas pušu galvenie argumenti

- 7 Prasītāja uzskata, ka DFZ izpilddirektors esot netieši noraidījis atbalsta pieteikumu ar VIN 04/210518/78639 par Lauku attīstības programmas laikposmam no 2014. līdz 2020. gadam 2018. atbalsta gadu attiecībā uz 10. pasākumu “Agrovide un klimats”. Lēmums esot bijis jāpieņem Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1306/2013 (2013. gada 17. decembris) par kopējās lauksaimniecības politikas finansēšanu, pārvaldību un uzraudzību 75. panta 1. punktā paredzētajā termiņā, jo prasītāja neesot informēta par to, ka papildus pie tās veiktajām pārbaudēm uz vietas ir jāveic vēl citas papildu pārbaudes.
- 8 Atbildētāja uzskata, ka nepastāvot DFZ izpilddirektora netiešs atteikums, ja ir pienākums pieņemt atsevišķu administratīvu aktu. Netiešs atteikums neesot pieņemams arī tāpēc, ka attiecībā uz administratīvās iestādes lēmumu nav paredzēts termiņš.

Īss lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu motīvu izklāsts

- 9 Pusēm nav strīda par faktiskajiem apstākļiem. Prasītāja iesniedza atbalsta pieteikumu par 2018. atbalsta gadu, par kuru iestāde nav rakstveidā pieņēmusi lēmumu, un par 10. pasākumu netika izmaksāts maksājums. Nav atbildētāja administratīva akta, kurā būtu noteikts apturēt, pamatojoties uz pieteikumu, uzsākto administratīvo procedūru vai veikt vajadzīgās papildu pārbaudes.
- 10 Pušu strīds pēc būtības ir par to, vai pastāv netiešs atbildētāja atbalsta atteikums par 2018. atbalsta gadu.
- 11 Stingri piemērojot *Administrativnoprotsesualen kodeks* (Administratīvā procesa kodekss, turpmāk tekstā – “APK”) paredzēto regulējumu par individuālu administratīvu aktu pieņemšanu (kā tas neapšaubāmi ir gadījumā, kad administratīvā iestāde lemj par to, vai ir izpildīti pieprasītā atbalsta maksājuma nosacījumi saskaņā ar atbalsta shēmām un pasākumiem), termiņš paziņojuma vēstules izsniegšanai ir noteikts ne vairāk kā 14 dienas no atbalsta pieteikuma iesniegšanas dienas. Acīmredzami APK paredzētais 14 dienu termiņš nav pietiekams, lai veiktu atbalsta nosacījumu pārbaudi. Šādos apstākļos attiecībā uz katru pieteikumu būtu jāizsniedz dokuments par procedūras apturēšanu. Ņemot vērā dokumentu plūsmu, kas apgrūtina procedūras par tiešo maksājumu atbalsta pieteikumu pārbaudi, APK paredzēto termiņu piemērojamība procedūrās par individuālu administratīvu aktu, kas attiecas uz iesniegtajiem tiešo maksājumu atbalsta pieteikumiem, judikatūrā tika noraidīta.
- 12 Vienlaikus materiālajās tiesību normās nav noteikti īpaši termiņi attiecībā uz paziņojuma vēstuli par pieprasītā atbalsta autorizāciju un izmaksāšanu saskaņā ar atbalsta shēmām un pasākumiem izsniegšanu. Turklāt *Zakon za podpomagane na zemedelskite proizvoditeli* (Likums par atbalstu lauksaimniekiem) nav pat paredzēta atsevišķa administratīva akta pieņemšana saistībā ar iesniegto atbalsta pieteikumu. Šī likuma 43. pants attiecas uz “tiešajiem maksājumiem”, nosakot maksājumu veikšanas, atteikuma vai samazināšanas nosacījumus. Šī likumdošanas pieeja atbilst Regulām Nr. 1306/2013 un Nr. 1307/2016, kurās atbalsta pieteikumi ir minēti kā “pieteikumi attiecībā uz tiesībām saņemt maksājumu” un noteikti maksājuma termiņi.
- 13 Administratīvajos noteikumos, kuros ir reglamentēti 10. pasākuma “Agrovide un klimats” nosacījumi, ir noteikts (DFZ) maksājumu aģentūras pienākums rakstveidā informēt lauksaimniekus, turklāt šim pienākumam nav noteikts termiņš, un lauksaimniekiem sniegtās informācijas apjoms ietver rakstveida paziņojumu par izmaksāto atbalstu.
- 14 Vienlaikus (DFZ) maksājuma aģentūras tīmekļa vietnē tiek publicēts ikviens atsevišķo pasākumu ietvaros veiktais maksājums, tādējādi lauksaimnieki par veiktajiem maksājumiem var iegūt informāciju arī plašsaziņas līdzekļos.
- 15 Tā kā administratīvā iestāde jēdzienus “autorizācija”, “apstiprinājums” un “maksājums” izmanto kā atsevišķus atbalsta pieteikumu galīgās izskatīšanas

procedūras elementus, savukārt Regulā Nr. 1306/2013 nav paredzēta prasība, ka procedūra par maksājumtiesību pieteikumu izskatīšanu ir jāpabeidz ar atsevišķa administratīva akta pieņemšanu, iesniedzējtiesas ieskatā ir jāprecizē Regulas Nr. 1306/2013 75. panta 1. punktā paredzētā termiņa un tajā izmantotā “maksājuma” jēdziena būtība.

- 16 Iesniedzējtiesa uzskata, ka tiešo maksājumu pieteikumu izskatīšana, kas nav piesaistīta noteiktam termiņam, nav saderīga ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartā nostiprināto labas pārvaldības principu. Tā šajā gadījumā ir piemērojama, jo gan administratīvā iestāde, gan tiesa īsteno Savienības tiesību normas. Attiecībā uz tiesību aizsardzību un iespēju izmaksāt tiesas apstiprinātu atbalstu nopietnas bažas rada tas, ka, sākot no 2016. atbalsta gada līdz šai dienai nav izsniegtas paziņojuma vēstules par tiešajiem maksājumiem, kā tas izriet no atbildētāja tīmekļa vietnē publicētās informācijas par nenosūtītajām vēstulēm.
- 17 Iesniedzējtiesai nav zināms par Eiropas Savienības Tiesas judikatūru attiecībā uz Regulas Nr. 1306/2013 75. panta interpretāciju, ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 41. pantā nostiprinātās tiesības uz labu pārvaldību, dalībvalstij īstenojot Savienības tiesību normas.